

Paul Celan: CORONA / CORONA (tł. Ela Binswanger)

Paul Celan: CORONA

Jesień je mi liść z ręki: jesteśmy przyjaciółmi.
Wyłuskujemy czas z orzechów i uczymy go chodzić:
czas wraca do skorupki.

W lustrze jest niedziela,
we śnie śni się sen,
usta mówią prawdę.

Moje oczy wędrują w dół do łona kochanki:
patrzemy na siebie,
mówimy sobie mroczne rzeczy,
kochamy się jak mak i pamięć,
śpimy jak wino w kielichach,
jak morze w łunie Krwawego Księżyca.

Stoimy w oknie wtuleni w siebie, widać nas z ulicy:
Już czas, by wiedzieli!
Już czas, by kamień szykował się do kwitnienia,
by niepokój rozkołysał serca.
Już czas, by przyszedł czas.

Już czas.

(tł. Ela Binswanger)

*

Paul Celan: CORONA

Aus der Hand frißt der Herbst mir sein Blatt: wir sind Freunde.
Wir schälen die Zeit aus den Nüssen und lehren sie gehn:
die Zeit kehrt zurück in die Schale.

Im Spiegel ist Sonntag,
im Traum wird geschlafen,
der Mund redet wahr.

Mein Aug steigt hinab zum Geschlecht der Geliebten:
wir sehen uns an,
wir sagen uns Dunkles,

wir lieben einander wie Mohn und Gedächtnis,
wir schlafen wie Wein in den Muscheln,
wie das Meer im Blutstrahl des Mondes.

Wir stehen umschlungen im Fenster, sie sehen uns zu von der Straße:
es ist Zeit, daß man weiß!
Es ist Zeit, daß der Stein sich zu blühen bequemt,
daß der Unrast ein Herz schlägt.
Es ist Zeit, daß es Zeit wird.

Es ist Zeit.

*

Wiedeń, 1948, wiersz dla Ingeborg Bachmann, wiedeńskiej ukochanej poety; w liście z 20.6.1949, już z Paryża, Celan pisze: Ingeborg, tego roku przybywam >niepunktualnie< i z opóźnieniem. Ale może to tylko dlatego, że chciałbym, aby nikogo prócz Ciebie nie było przy tym, jak kładę na Twoim stole urodzinowym mak, wielkie mnóstwo maków, i pamięć, tyleż samo pamięci, dwa duże świetliste bukiety. Od tygodni cieszę się na tę chwilę. Paul ("Czas serca. Listy", tł. Małgorzata Łukasiewicz)

*

"Corona" (wł.) w sensie "fermata"

Fermata, corona, korona (fermare, wł. - zatrzymać) - element notacji muzycznej oznaczający przedłużenie wartości nuty lub pauzy, do której odnosi się ów znak, przy czym czas przedłużenia nie jest z góry określony i zależy od interpretacji wykonawcy. Niekiedy kompozytor doprecyzowuje sposób przedłużenia stosując obok fermaty słowa *lunga* (długa) albo *corta, breve* (krótka).

W notacji, fermata jest umiejscawiana nad pięciolinią nad nutą / pauzą, której dotyczy. W przypadku notacji wielogłosowej na jednej pięciolinii, fermata dla dolnego głosu jest umieszczana pod nutą pod pięciolinią. Fermata umieszczona pomiędzy dwiema nutami oznacza przedłużenie wartości nuty poprzedzającej i następnej. Fermata umieszczona nad kreską taktową oznacza przerwę (pauzę) o długości zależnej od wykonawcy.

(Wiki)

ilustracja: fermata nad ćwierćnutą

*

Krwawy Księżyc to widowiskowe zjawisko astronomiczne, które dla odbiorców na Ziemi wygląda jak zmiana barwy naszego naturalnego satelity. (zdj. w galerijce)

Krwawy Księżyc to w praktyce zaćmienie Księżyca. Dochodzi do niego w sytuacji, gdy Ziemia znajduje się w prostej linii pomiędzy Słońcem a naszym naturalnym satelitą. Wtedy to do powierzchni Księżyca nie docierają bezpośrednio promienie Słońca i znajduje się on w stożku cienia Ziemi. W takich przypadkach dochodzi do rozproszenia widma światła widzialnego w ziemskiej atmosferze, która działa jak ogromna kosmiczna soczewka. Część z tego światła dociera nadal do powierzchni Księżyca, przez co nie staje się

on całkowicie niewidoczny.

Czemu jednak jest czerwony? Z tego samego powodu, dlaczego zachody i wschody słońca mają właśnie taką barwę – dochodzi do tzw. rozproszenia niebieskiego światła Rayleigha. Nazwany na cześć XIX-wiecznego fizyka Lorda Rayleigha model rozpraszania się fal elektromagnetycznych opisuje to, jak światło rozchodzi się w ośrodku (w tym przypadku w powietrzu), w którym cząstki są mniejsze od długości fali świetlnej. To samo zjawisko sprawia, że niebo w dzień ma niebieską barwę.

*

Michał Bristiger: MIĘDZY ELEGIĄ A ZAMILKNIĘCIEM. PAUL CELAN I MUZYKA

*

„kochamy się jak mak i pamięć” - Amie Tennant: "Symbolika kwiatu maku: symbol pamięci ofiar I wojny światowej", 9 marca 2022, większe fragmenty i wiersz "Wśród Flandrii pół" Johna McCrae'a z roku 1915 w przypisie 5.